

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 2, Sayı: 6, Aralık 2016, s. 257-273

Öğr. Gör. Mümin ESER

Nazilli Meslek Yüksekokulu, Adnan Menderes Üniversitesi
meser@adu.edu.tr

Öğr. Gör. Zehra GÜLCAN

Nazilli Meslek Yüksekokulu, Adnan Menderes Üniversitesi,
gulcanzehra@yahoo.com

AKADEMİSYENLERİN SOSYAL SERMAYE PROFİLİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Özet

Ülkelerin gelişmesindeki önemli faktörlerden biri de sosyal sermayedir. Sosyal sermayenin üniversite öğretim elemanları üzerindeki en önemli etkisi bilgiye ulaşma ve bilgi yaratmada ortaya çıkacaktır. Bilgi yaratmada ve bilgiye ulaşmada nitelikli bir öğretim elemanı üniversitelerin modernleşmesinde de etkili olacaktır. Ayrıca üniversitelerde akademisyenlerin sosyal sermayeye bakış açısı ve sosyal sermaye içindeki etkinlikleri üniversite öğrencilerinin sosyalliğinin belirlenmesinde etken olacak olgulardandır. Bu açıdan bakıldığında akademisyenlerin sosyal sermaye profilinin incelenmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Bu çalışmanın ana amacı üniversitede görev yapan akademisyenlerin sosyal sermaye profilini incelemektir. Bu doğrultuda, Adnan Menderes Üniversitesi bünyesindeki meslek yüksekokullarında çalışan akademisyenlerin yerel komiteye katılım, komşuluk ilişkileri, aidiyet duygusu, güven, hoşgörü ve iş başarısı "Onyx ve Bullen Sosyal Sermaye Ölçeği" kullanılarak ölçülecek ve bu ölçek yardımıyla elde edilen sonuçlar değerlendirilecektir. Çalışmanın ana kütlelerini Adnan Menderes Üniversitesi meslek yüksekokullarında görevli yaklaşık 81 öğretim elemanı oluşturacak olup ölçeğin bu ana kütlelerin tamamına uygulanması hedeflenmektedir. Verilerin analizi SPSS programı yardımıyla yapılacak olup istatistiksel farklılık ve ilişkilerin analizinde t-testi, korelasyon ve Anova testleri uygulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal sermaye, akademisyenlerin sosyal sermaye profili

A STUDY ABOUT SOCIAL CAPITAL PROFILE OF ACADEMICIANS

Abstract

Social capital is one of the important factors on the development of countries. The most significant effect of social capital on university instructors is going to appear during reaching and creating information. A qualified university instructor on reaching and creating information will be effective, while the universities are becoming modern. On the other hand, the social capital perspective of academicians and their effectiveness on social capital are some of the facts that determines the sociality of university students. From this point of view, it is necessary to examine the social capital profile of academicians.

Main aim of this stud is to analyse the social capital profile of academicians. According to this, participation to local committees, neighbourhood relations, sense of belonging, trust, tolerance and job success of the academicians who are working in vocational high schools of Adnan Menderes University will be calculated by using "Onyx and Bullen Social Capital Scale". Results, which are gathered from this scale, will be evaluated. Population of this study consists of about 81 academicians working in vocational high schools of Adnan Menderes University. It is aimed to apply the scale among all these academicians. Data analysis will be done by using SPSS. Statistical discrepancy, t-tests, correlation and ANOVA analysis will be carried out.

Keywords: Social capital, social capital profile of academicians

1. Giriş

İktisadi açıdan bakıldığında üretim faktörleri 4 ana grupta toplanmaktadır. Bunlar: doğal kaynaklar, emek, sermaye ve girişimcidir. Üretimin gerçekleştirilebilmesi için bu 4 temel unsurun bulunması gerekmektedir.

Üretim faktörlerinden biri olan ve üretim sürecinde kullanılan maddeler olarak nitelenen sermaye şu şekilde sınıflandırılabilir (Ardahan & Ezici, 2014:7).

Ekonomik sermaye: Yatırımların para karşılığı ifade edildiği sermayedir.

Fiziksel sermaye: Taşınmaz ve alt yapıların oluşturduğu sermayedir.

İnsan sermayesi: Toplumsal değerler, insan ilişkileri, eğitim, bilgi, yeterlilik, iş, spor, sanat, kültür ortamındaki rekabet ve verimliliğin karşılığı olan sermayedir.

Bilgi sermayesi: Toplumda üretilen, kullanılan ve daha sonraki kullanımlar için saklanan bilginin karşılığı olan sermayedir.

Kültür sermayesi: Toplumlara sosyo-ekonomik avantaj sağlayan, yaşamda değer yaratan ve kültürel birikimin karşılığı olan sermayedir.

Sağlık sermayesi: Toplumun fiziksel, ruhsal ve duygusal sağlığı ve iyi olma halinin karşılığı olan sermayedir.

Sosyal sermaye: Sosyal birliktelik, bireyler arası ve toplumun her kesimi ile yaratılan ilişki ve güven birikimini tanımlayan sermayedir.

Günümüzde hem sosyoloji hem iktisat hem de işletme gibi bir çok alanda önemli kavramlardan biri haline gelen sermaye türü ise sosyal sermayedir. Sosyal sermaye topluma dayanan ve toplumdaki sosyal ilişkileri baz alan bir sermaye türü olup bu yapının ekonomik faaliyetleri ve örgüt yapısını nasıl etkilediği inceleme konusu olmaktadır.

2. Sosyal Sermaye Kavramı ve Türkiye’de Sosyal Sermaye

2.1. Sosyal Sermaye Kavramı

Karmaşık bir kavram olan sosyal sermaye ilgili olarak ortak noktası güven, normlar ve iletişim olan farklı bir çok tanımlama yapılmıştır. Sosyal sermaye için yapılan tanımlamalardan bazıları şu şekildedir (Koç & Ata, 2012: 205):

Bourdieu’ya göre: Sosyal sermaye, bir gruba üyelik ile ilişkilendirilen ve bu grubun her üyesinin ortaklaşa sahip olduğu sermayeden destek aldığı gerçek ve potansiyel kaynakların tümüdür

Coleman’a göre: Sosyal sermaye sorumluluklar ve beklentiler, bilgi kanalları ve sosyal normlardan oluşur. Buna bağlı olarak sosyal sermaye insanların gruplar içinde birlikte çalışma becerisidir ve yokluğunda başarılabilen ya da sadece yüksek maliyetlerde başarılabilen belirli amaçları gerçekleştirmeyi kolaylaştıran sosyal organizasyondur.

Putnam’a göre: Sosyal sermaye, paylaşılan amaçları gerçekleştirmek için katılımcıların birlikte daha etkin biçimde eylemde bulunmasını mümkün kılan ağlar, normlar, güven gibi sosyal hayat özellikleridir.

Fukuyama’ya göre: Sosyal sermaye, insanların ortak amaçları için gruplar ya da organizasyonlar halinde bir arada çalışabilme yeteneği olup bir toplumda veya onun üyelerinde güven duygusunun hakim olmasından kaynaklanan bir yetkidir.

Dünya Bankası’na göre: Sosyal sermaye, toplumsal ilişkilerin kalitesini ve büyüklüğünü şekillendiren sosyal ilişkiler, ağlar ve normlardır.

OECD’ye göre: Sosyal sermaye, ağlar ve gruplar içinde ya da gruplar arasında işbirliğini kolaylaştıran normlar, değerler ve anlayışlardır.

Güven, topluluk-ilişki ağı, sadakat ve aidiyet unsurlarına sahip sosyal sermayeye gelir dağılımı, ülkelerin tarih ve kültürleri, toplumun ne ölçüde hiyerarşik olduğu, aile, sivil toplum örgütleri, sivil toplumun gücü, eğitim düzeyi, firmalar, kamu sektörü, etnik ve diğer sosyal gruplar kaynaklık etmektedir (Töremen, 2002: 560; Karagül & Masca, 2005: 43; Altay, 2007: 343).

Sosyal sermaye ile ilgili yapılan çalışma ve tanımlamalara göre özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilmektedir (Karagül & Masca, 2005: 40; Yıldız & Topuz, 2011:222);

- Sosyal sermaye, varlığı oranında üretime pozitif katkıda bulunur. Bu nedenle, güvene dayalı sosyal ilişkiler sosyal sermaye olarak kabul görmektedir.
- Sosyal sermaye birikiminin yapılabilmesi için sosyal iç içerikli faaliyetler yapılmalıdır.
- Sosyal sermaye, sosyo-ekonomik yapıdaki, hukuk sistemindeki ve diğer toplumsal dinamiklerdeki değişimlere bağlı olarak dinamik bir yapıya sahiptir.
- Sosyal sermaye, dinamik ve değişken bir yapıya sahip olduğu için stoklanması gibi bir durum söz konusu değildir.
- Sosyal sermaye nötr olmayan bir yapıya sahiptir. Sosyal sermayenin varlığı pozitif bir değer ifade ederken, yokluğu negatif bir değere sebep olmaktadır.
- Sosyal sermaye ve ekonomik performans arasında doğru yönlü bir ilişki söz konusudur.
- Sosyal sermaye ülkeden ülkeye değişkenlik gösterebildiği gibi aynı ülkenin farklı bölgeleri arasında da değişkenlikler gösterebilir.
- Sosyal sermaye açısından zengin olan topluluklar hem yeniliğe daha açık olmaktadır. Bu sayede bu toplulukların yeniliklere adaptasyonu daha kolay olmaktadır.

Yapılan çalışmalara göre sosyal sermaye farklı başlıklar altında sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Farklı başlıklara göre sosyal sermaye aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir (Yıldız & Topuz, 2011: 206-207):

Bağlayıcı, Birleştirici ve Köprü Kuran Sosyal Sermaye:

- Bireylerin güçlü yakınlık bağları kurduğu yakın arkadaşlara ve diğer akrabalara dayanan sosyal sermaye türü "bağlayıcı sosyal sermaye"dir.
- Bireylerin kendi sosyal çevreleri dışında kalan bağlantılardan fikir edindiği, örgütler arası ilişkileri içeren ve bu bağlamda hem yatay hem de dikey örgütlenmeyi kapsayan sosyal sermaye türü "birleştirici sosyal sermaye"dir.
- İnsanların kendilerinden çok farklı döngüde hareket eden, uzaktaki bağlantılarla ilişkilerini kapsayan sosyal sermaye türü "köprü kuran sosyal sermaye"dir.

Sivil Toplum ve Kamusal Sosyal Sermaye:

- Dernekler, topluluklar ve sivil toplum kuruluşları gibi gönüllü ya da kendiliğinden oluşan kurumlara dayanan sosyal sermaye türü "sivil toplum sosyal sermayesi"dir.
- Kaynağını kamu kesiminin siyasal ve sosyal yapısından alan sosyal sermaye türü "kamu kesimi sosyal sermayesi"dir.

Yapısal ve Kavramsal Sosyal Sermaye:

- Görülebilir kurumları kapsayan ve işbirliğine katkıda bulunan ağların çeşitleri, rolleri, kuralları, adetleri ve prosedürleri ile ilişkili olan sosyal sermaye türü “yapısal sosyal sermaye”dir.
- Fikirlerin sonucunda doğan, kültüre, ideolojilere ve ortak davranışlara katkıda bulunan normlar, değerler, tutumlar ve inançlarla kuvvetlenen sosyal sermaye türü “kavramsal sosyal sermaye”dir.

Güçlü Bağlar ve Zayıf Bağlar:

- Aile ve yakın arkadaşların belirgin olduğu gruplarda güçlü bağların olduğu sosyal sermayedir.
- Farklı sosyal ve kültürel çevreden gelen insanlar arasında ise zayıf bağların olduğu sosyal sermaye söz konusudur.

2.2. Türkiye’de Sosyal Sermaye

Türkiye’de sosyal sermayenin ölçülmesine yönelik yapılmış çeşitli çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmaların sonucu Türkiye’de sosyal sermayenin hangi seviyede olduğuna dair bilgi vermektedir.

Sosyal sermaye açısından bakıldığında güven önemli bir unsurdur. Güven unsurunun yüksek olduğu ve dolayısıyla sosyal sermayenin yüksek olduğu ülkeler özellikle gelişmiş ülkelerdir. Gelişmekte olan ülkelerde bu unsur zayıftır ve bu durum beraberinde düşük seviyedeki sosyal sermayeyi de getirmektedir. Güven unsuru Türkiye için çok düşük bir değere sahiptir. Dünya Değerler Anketi’nin Türkiye sonuçlarına bakıldığında, Türkiye’de “insanlara güvenirim” diyenlerin oranı oldukça düşük olup bu oran gelişmiş ülkelerde daha yüksek seviyelerdedir (Altay, 2007: 352).

Yine Türkiye için yapılan bir başka çalışmanın sonuçlarına göre; Türk toplumunda sosyal sermaye düzeyi düşüktür, siyasi ve sivil katılım, sorgulamadan itaat hoşgörüsüzlük gibi kavramlar sosyal sermaye ile ilişkilidir, iyi işleyen bir demokratik yapı için güven ve sivil katılımın rolü önemlidir (Altay, 2007: 352).

Ayrıca bireylerin güvensizliğinin artması ve gelecekle ilgili beklentilerinin olumsuz etkilenmesi temel olarak ülkedeki yolsuzluk, rüşvet ve siyasi çatışmalardan kaynaklanmaktadır (Yıldız & Topuz, 2011: 222). Güvensizliğin yüksek olması ise düşük sosyal sermaye seviyesinin nedenidir.

3. Literatür İncelemesi

Sosyal sermaye ve etkileri üzerine dünyada ve Türkiye’de çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların bir kısmında sosyal sermayenin nasıl ölçülebileceği konusu tartışılırken bir kısmında ise sosyal sermayenin örgütlere ve ekonomilere etkileri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Ekonomik kalkınmaya pozitif yönde katkı sağlayan sosyal sermayenin özellikle gelişmekte olan ülkelerde arttırılması gerekmektedir. Bunun için de fertler arası ilişkiler geliştirilme-

li, bu ilişkileri zedeleyen dışlayıcı ve farklılıkları ön plana çıkaran yaklaşımlar desteklenmemelidir. Aile kurumunun ve adalet sisteminin geliştirilmesi gibi toplumsal istikrarı sağlayan güven artırıcı politikalar uygulanmalıdır (Karagül & Masca, 2005: 49) Yine Koç ve Ata'nın 2012 yılında Türkiye ve AB ülkeleri açısından sosyal sermaye-büyüme ilişkisini inceledikleri çalışmalarında sonuç olarak hem Türkiye hem de AB ülkeleri için sosyal sermayenin ekonomik büyüme üzerinde hem doğrudan hem de dolaylı pozitif etkiye sahip olduğu ortaya konmuştur.

Altay (2007) çalışmasında, Türkiye açısından ekonomik büyüme ve gelişmenin sağlanabilmesi için sosyal sermaye unsurlarından faydalanılabileceğini söylemiştir. Bu bağlamda sosyal sermayenin kamusal mal olma özelliği öne çıkarılarak yoksulluk sorununun çözümünde faydalanılabileceğini belirtmiştir.

Balkanlıoğlu ve Irmak (2014) çalışmalarında, Alevi sosyal örgütlerinin, sosyal sermayenin sosyal ağ, sosyal dayanışma ve güven gibi unsurlarını barındırdığını ve bunların oluşumuna yönelik faaliyetler yaptıklarını ortaya koymuşlardır.

Yetim (2002) yaptığı çalışmada dünyada ve Türkiye'de önemli bir istihdam alanı olan kadın girişimciliğinin sosyal sermaye kaynaklarının işlerlik kazandırılarak arttırılabileceğini ortaya koymuştur.

Turgut ve Beğenirbaş (2014) çalışmalarında, kurum içinde çalışanların örtülü bilgiyi paylaşmaları ve yenilikçi davranışlarını artırmak için kurumların ilişkisel sosyal sermayeyi artırıcı yatırımlar yapması gerekliliği yönünde sonuçlar ortaya koymuşlardır. Yapılan başka bir çalışmada ise yine sosyal sermayenin örtülü bilgiyi paylaşmayı desteklediği yönünde sonuçlara ulaşılmıştır (Göksel vd., 2011: 101)

Günler 2014 yılında sosyal sermayenin sağlık ve hastalıkla ilişkisine bakmıştır. Buna göre, sosyal sermayesi güçlü olan kişiler sağlık hizmetlerinden daha çok faydalanmakta ve daha çok sosyal destek alabilmektedir. Sosyal sermayesi az olan kişilerin ise, daha çok hastalandığı ve sosyal destekten yoksun kaldığı, psikolojik strese daha çok maruz kaldığı ortaya konmaktadır.

Yetişkinliğe geçiş sürecinde olan üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmaya göre ise sosyal sermaye, üniversite öğrencilerinin başarılı bir kimlik geliştirmelerinde önemli bir rol oynamaktadır (Özdikmenli & Demir, 2010: 8-9).

Okul liderlerinin ve müdürlerinin örgütlerdeki sosyal sermayeyi koruma ve artırma bakımından önemli bir görevi olduğu ve bu bağlamda okullardaki sosyal sermayeyi korumakla yükümlü oldukları başka çalışmalarda da belirtilmiştir (Töremen, 2002: 571; Ekinci & Karakuş, 2011:548-550).

3- YÖNTEM

3.1 Amaç

Bu çalışmanın amacı Adnan Menderes Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının sosyal sermaye profilini belirlemeye yöneliktir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

- 1- Katılımcıların sosyal sermaye durumları ile ilgili değerlendirmelerde fark var mıdır?
- 2- Cinsiyet olarak gururlandırıldığında öğretim elemanları arasında sosyal sermaye profilinde fark var mıdır?

3.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmada çalışmanın evrenini Adnan Menderes Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu öğretim elemanları oluşturmaktadır. Meslek Yüksekokulu öğretim elemanları arasından tesadüfi örneklem yoluyla seçilmiş 81 öğretim elemanı çalışmanın örneklemi oluşturmaktadır.

3.3 Veri Toplama ve Analiz Yöntemi

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak hazır verilerden yararlanma Çalışmada Adnan Menderes Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarından 81 öğretim elemanına Faik ARDAHAN Güvenilirliği ve Geçerliliği 2012 yılında ölçülmüş “ Onyx ve Bullen Sosyal Sermaye Ölçeği” çerçevesinde anket uygulanmıştır. Çalışmanın teorik alt yapısının oluşturulmasında veri tabanlarında ve internetten tarama yapılarak gerekli kitap ve makaleler temin edilmiştir.

Çalışmanın verilerinin elde edildiği ankete katılan öğretim elemanlarının Yerel Komiteye Katılım, Komşuluk İlişkileri, Bir Yere Aidiyet, Başkalığa Tolerans, Sivil Toplum Kuruluşu Üyeliği, Güven İnsan, Güven Çevre, Sosyal Konularda İnisiyatif Alma ve Sosyal Temsilcilik hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmiştir. Verilerin analiz sonuçları elde edilecek bulguların Adnan Mendere3s Üniversitesi Meslek Yüksekokulları için genellenebilir olduğu varsayılmaktadır.

Anket çalışmasından elde edilen verilerin analizi için SPSS (Statistical Package For Social Sciences) Paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılımına uyduğu varsayılarak istatistiksel analiz yöntemi olarak t- testi uygulanmıştır.

3.4 Bulgu ve Değerlendirmeler

3.4.1 Demografik Özelliklerle İlgili Bulgu ve Değerlendirmeler

Çalışmada demografik değişkenler Cinsiyet, Medeni Durum üzerinden gösterilmektedir. Bu demografik özelliklerle ilgili istatistikler Tablo 1’de yer almaktadır:

Cinsiyetiniz

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Kadın	32	39,5	39,5	39,5
Erkek	49	60,5	60,5	100,0
Total	81	100,0	100,0	

Medeni Durum

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evli	55	67,9	67,9	67,9
Bekar	26	32,1	32,1	100,0
Total	81	100,0	100,0	

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Öğretim elemanlarının demografik özellikleri incelendiğinde tesadüfi örneklem yoluyla seçilen öğretim elemanlarının “**cinsiyet**” bazında % 39,5 kadın, % 60,5 erkek akademisyenler oluşturmaktadır.. Toplam 81 öğretim elemanı üzerinde bir anket uygulaması yapılmıştır. “**Medeni Durum**” bazında yapılan incelemede % 67,9 evli, % 32,1 bekar olduğu ortaya çıkmıştır.

3.4.2 Katılımcıların Sosyal Sermaye Durumları İle İlgili Bulgu ve Değerlendirmeler

Tablo 2 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Genel Olarak Sosyal Sermaye Profilleri : T-Test Sonuçları

("1=Kesinlikle Hayır", "2=Sıklıkla Hayır", "3=Sıklıkla Evet", "4=Kesinlikle Evet")

Group Statistics					
	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Gönüllü olarak herhangi bir yerel çalışma grubunda yer aldınız mı?	Kadın	32	2,25	1,10716	0,19572
	Erkek	49	2,2857	1,11803	0,15972
Son altı ayda herhangi yerel bir toplumsal etkinliğe (okul korusu, mahalle korusu, el sanatları sergisi gibi) iştirak ettiniz mi?	Kadın	32	1,75	1,13592	0,2008
	Erkek	49	1,6531	1,01141	0,14449
Son üç yıl içinde, herhangi bir acil müdahale için yerel komite (toplum/cemiyet?) hareketine dahil oldunuz mu?	Kadın	32	1,3438	0,653	0,11544
	Erkek	49	1,3265	0,68883	0,0984
Son üç yıl içinde, yakın çevredeki toplumsal bir projede gönüllü olarak görev aldınız mı veya çalışmaya destek oldunuz mu?	Kadın	32	2,0625	1,10534	0,1954
	Erkek	49	1,6735	1,00805	0,14401
Gençlik merkezleri, izci merkezleri, çocuk bakımı ve engellilerin eğlendirilmesi gibi bir organizasyonda kendi alanınızla ilgili olarak yeni bir hizmeti yerine getirmek için bir projede gönüllü olarak yer aldınız	Kadın	32	2,0625	1,18967	0,21031
	Erkek	49	1,5102	0,89262	0,12752
İhtiyaç duyduğunuzda komşularınızdan yardım ister misiniz?	Kadın	32	2,8438	0,62782	0,11098
	Erkek	49	2,9796	0,72139	0,10306
Varsayın ki çocuk bakıyorsunuz ve acil olarak dışarı çıkmamız gerektiği, komşunuzdan yardım ister miydiniz?	Kadın	32	2,5312	0,84183	0,14882
	Erkek	49	3,0816	0,7593	0,10847
Geçtiğimiz hafta herhangi bir komşunuzu ziyaret ettiniz mi, onunla yakından ilgilendiniz mi?	Kadın	32	2,5312	1,24394	0,2199
	Erkek	49	2,6939	1,02478	0,1464
Alışverişe gittiğinizde komşularınızla veya tanıdıklarınıza rastlamak sizi mutlu eder mi?	Kadın	32	3,3125	0,59229	0,1047
	Erkek	49	3,3061	0,65205	0,09315
Geçtiğimiz altı ay içinde, hasta bir komşunuza iyilik ettiniz mi?	Kadın	32	3,0312	0,73985	0,13079
	Erkek	49	2,7347	1,13239	0,16177
Toplumun size gereken değeri verdiğine inanıyor musunuz?	Kadın	32	2,5	0,91581	0,16189
	Erkek	49	2,9184	0,86209	0,12316
Çalıştığınız işyerinde kendinizi yaşadığınız toplumun bir parçası olarak hissediyor musunuz?	Kadın	32	3,125	0,94186	0,1665
	Erkek	49	3,102	0,96274	0,13753
İş arkadaşlarınızla aynı zamanda iş dışında görüştiğiniz arkadaşlarınız mı?	Kadın	32	3,4375	0,71561	0,1265
	Erkek	49	3,0816	0,90914	0,12988
İşyerinde kendinizi bir takım üyesi olarak görüyor musunuz?	Kadın	32	3,2188	1,06965	0,18909
	Erkek	49	3,1633	0,94311	0,13473
Farklı kültürlerden gelenlerin yaşadığınız yeri zenginleştirdiğini düşünüyor musunuz?	Kadın	32	3	0,84242	0,14892
	Erkek	49	3,3469	0,83044	0,11863
Farklı yaşam biçimleri olan kişiler arasında yaşiyor olmak hoşunuza gidiyor mu?	Kadın	32	2,9688	0,73985	0,13079
	Erkek	49	3,2041	0,86553	0,12365
Spor, el sanatları veya sosyal kulüp ve dernekler gibi herhangi yerel bir kulübün veya derneğin aktif üyesi misiniz?	Kadın	32	1,5938	0,91084	0,16102
	Erkek	49	1,7347	1,11384	0,15912
Herhangi yerel bir kulübün veya derneğin yönetim veya organizasyon komitesinde aktif üyesi misiniz?	Kadın	32	1,25	0,508	0,0898
	Erkek	49	1,4286	0,86603	0,12372
Çoğu insanların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz?	Kadın	32	2,4062	0,83702	0,14797
	Erkek	49	2,449	0,89119	0,12731
Eğer birilerinin arabası evinizin önünde bozulursa, onu telefonu kullanmak için evinize davet eder misiniz?	Kadın	32	1,9062	0,89296	0,15785
	Erkek	49	2,3469	1,01141	0,14449
İçinde olduğunuz toplumu aileniz gibi güvenli hisseder misiniz?	Kadın	32	2,2812	0,85135	0,1505
	Erkek	49	2,4898	1,06306	0,15187
Hava karardıktan sonra oturduğunuz mahallede yürürken kendinizi güvende hissediyor musunuz?	Kadın	32	2,9688	0,73985	0,13079
	Erkek	49	3,3061	0,93995	0,13428
Yaşadığınız mahalle, bölge güvenilir bir yer olarak bilinir mi?	Kadın	32	1,9062	0,89296	0,15785
	Erkek	49	2,3469	1,01141	0,14449
Herhangi bir önemli karar vermek için bilgiye ihtiyacınız olduğunda, bilgiyi nereden bulacağınızı biliyor musunuz?	Kadın	32	3,6562	0,54532	0,0964
	Erkek	49	3,5714	0,61237	0,08748
Herhangi bir komşunuzla köpek, siyasi nedenler veya ortak alanları kullanmak gibi konularda uyuşmazlığa düştüğünüzde, uzlaşmacı bir tavır ortaya koymaya istekli olur musunuz?	Kadın	32	3,1875	0,96512	0,17061
	Erkek	49	3,2653	0,99531	0,14219
Çalıştığınız ortamda, size sorulmasa veya söylenese bile gerektiğinde yapılması gerekenler için inisiyatif alır mıydınız?	Kadın	32	3,2812	0,58112	0,10273
	Erkek	49	3,1224	0,85714	0,12245
Halka açık yerlerde diğer insanların bıraktığı çöpleri hiç topladınız mı?	Kadın	32	3,0625	0,87759	0,15514
	Erkek	49	2,6327	1,01435	0,14491
Geçtiğimiz hafta iş arkadaşınıza (veya hayatınızdaki herhangi bir kişiye) iş tanmanızda yer almayan (sizin sorumluluğunuzda olmayan) bir konuda yardım ettiniz mi?	Kadın	32	3,5938	0,66524	0,1176
	Erkek	49	2,9388	0,92214	0,13173
TOPLAM		81	147	49,41	
ORTALAMA			2,62	0,882	

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Öğretim elemanların sosyal sermaye profili genel olarak incelendiğinde ortalama bazında yapılan değerlendirmede öğretim elemanlarının verdiği cevapların ortalaması sıklıkla hayır ile sıklıkla evet seçeneği arasında olduğu görülmektedir. Bu durum öğretim elemanların çok fazla sosyal sermaye profillerinin yüksek olmadığını göstermektedir. Özellikle bazı sorulara verilen cevapların ortalama bazında 2 sıklıkla hayır seçeneğinin altında kalması öğretim elemanlarının genel olarak sosyal sermaye profillerinin çok düşük olduğunu göstermektedir. STK üyeliği konusunda verilen cevaplar bu durumu çok iyi yansıtmaktadır. Toplumun eğitim düzeyi en yüksek olan üniversitelerde eğitimcilik görevi üstlenen öğretim elemanlarının sosyalliğinin düşük olması üniversite öğrencilerinde de sosyalliğin düşük olmasında etkili olacaktır.

3.4.2 Katılımcıların Cinsiyet Bazında Sosyal Sermaye Durumları İle İlgili Bulgu ve Değerlendirmeler

Tablo 3 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında Yerel Komiteye Katılım : T-Test Sonuçları

(“1=Kesinlikle Hayır”, “2=Sıklıkla Hayır”, “3=Sıklıkla Evet”, “4=Kesinlikle Evet”)

Group Statistics						
		Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviation	Sig. (2-tailed)
YEREL KOMİTEYE KATILIM						
Y1	Gönüllü olarak herhangi bir yerel çalışma grubunda yer aldınız mı?	Kadın	32	2,25	1,107	0,888
		Erkek	49	2,286	1,118	0,888
Y2	Son altı ayda herhangi yerel bir toplumsal etkinliğe (okul korusu, mahalle korusu, el sanatları sergisi gibi) iştirak	Kadın	32	1,75	1,136	0,6891
		Erkek	49	1,653	1,011	0,6965
Y3	Son üç yıl içinde, herhangi bir acil müdahale için yerel komite (toplum/cemiyet?) hareketine dahil oldunuz mu?	Kadın	32	1,344	0,653	0,9109
		Erkek	49	1,327	0,689	0,9099
Y4	Son üç yıl içinde, yakın çevredeki toplumsal bir projede gönüllü	Kadın	32	2,063	1,105	0,1062
		Erkek	49	1,673	1,008	0,1141
Y5	Gençlik merkezleri, izci merkezleri, çocuk bakımı ve engellilerin eğlendirilmesi gibi bir organizasyonda kendi alanınızla ilgili olarak yeni bir hizmeti yerine getirmek için bir projede gönüllü olarak yer aldınız mı?***	Kadın	32	2,063	1,19	0,0196
		Erkek	49	1,51	0,893	0,0289

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Öğretim elemanları da her birey gibi yerel komiteye katılma (mahalle, çevre) konusunda duyarlı olmalıdırlar. Öğretim elemanlarının yerel komiteye katılım konusunda cinsiyet gözetilerek yapılan T-Test sonuçlarında yalnızca Y5 sorusunda aralarında anlamlı bir fark bulunmuştur. Kadınların çocuk bakımı ve annelik konusunda duyarlı olmaları 2,063 ortalama ile kadınların erkeklerin 1,51 ortalamasının üzerinde oldukları görülmektedir. Her ne kadar kadınların ortalama olarak erkeklere göre yüksek oranda bulunması iki grubunda yerel komiteye katılım konusunda isteksiz olduklarını göz ardı etmemizi sağlayamamaktadır.

Tablo 4 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında Komşuluk İlişkileri

Group Statistics						
	KOMŞULUK İLİŞKİLERİ	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviation	Sig. (2-tailed)
K1	htiyaç duyduğunuzda komşularınızdan yardım ister misiniz	Kadın	32	2,844	0,628	0,386
		Erkek	49	2,98	0,721	0,3727
K2	Varsayın ki çocuk bakıyorsunuz ve acil olarak dışarı çıkmanız gerektiği, komşunuzdan yardım ister miydiniz?***	Kadın	32	2,531	0,842	0,0031
		Erkek	49	3,082	0,759	0,004
K3	Geçtiğimiz hafta herhangi bir komşunuzu ziyaret ettiniz mi, onunla yakından ilgilendiniz mi?	Kadın	32	2,531	1,244	0,5233
		Erkek	49	2,694	1,025	0,5406
K4	Alışverişe gittiğinizde komşularınızla veya tanıdıklarınıza rastlamak sizi mutlu eder mi?	Kadın	32	3,313	0,592	0,9645
		Erkek	49	3,306	0,652	0,9638
K5	Geçtiğimiz altı ay içinde, hasta bir komşunuza iyilik ettiniz mi?	Kadın	32	3,031	0,74	0,1944
		Erkek	49	2,735	1,132	0,1579

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Komşuluk ilişkileri sosyal sermaye profilinin en önemli unsurlarındandır. Öğretim elemanlarının komşuluk ilişkileri konusunda cinsiyet gözetilerek yapılan T-Test sonuçlarında yalnızca K2 sorusunda aralarında anlamlı bir fark bulunmuştur. Çocuk bakımı konusu olduğu için kadınların 2,53 ortalama ile çocuklarını komşuya bırakma konusunda daha olumsuz oldukları görülmektedir. Erkeklerin ise Türkiye'deki aile yapısından kaynaklı olarak ev işleri ile fazla bağlantıları olmadığından 3,082 ortalama ile çocuklarını komşuya bırakabildikleri görülmektedir. Bu durum komşuluk ilişkilerine güvenden çok çocuk bakımından biraz olsun uzaklaşabilir.

Tablo 5 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında Bir Yere Aidiyet :

Group Statistics						
	BİR YERE AİDİYET	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviation	Sig. (2-tailed)
	Toplumun size gereken değeri verdiği inaniyor musunuz?***	Kadın	32	2,5	0,9158	0,041
		Erkek	49	2,9184	0,8621	0,0438
	Çalıştığımız işyerinde kendinizi yaşadığınız toplumun bir parçası olarak hissediyor musunuz?	Kadın	32	3,125	0,9419	0,916
		Erkek	49	3,102	0,9627	0,9156
	İş arkadaşlarınızla aynı zamanda iş dışında görüştüğünüz arkadaşlarınız mı?***	Kadın	32	3,4375	0,7156	0,0656
		Erkek	49	3,0816	0,9091	0,0533
	İşyerinde kendinizi bir takım üyesi olarak görüyor musunuz?	Kadın	32	3,2188	1,0697	0,8068
		Erkek	49	3,1633	0,9431	0,8119

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Bir yere ait olma duygusu toplumsal bir varlık olan insanın en çok değer verdiği konuların başında gelmektedir. Bir yere aidiyet konusunda "Toplumun size gereken değeri verdiği inaniyor musunuz?" sorusunda anlamlı bir fark bulunmuştur. Erkekler 2,91 ortalama ile toplumdaki diğerlerinden daha fazla değer gördüklerini belirtmişlerdir. Kadınlar ise erkeklere göre 2,5 ortalama ile toplumda daha az değer gördüklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlara rağmen kadınların "iş arkadaşlarınızla aynı zamanda iş dışında görüştüğünüz arkadaşlarınız mı?" sorusuna

kadınların 3,40 ortalama ile kesinlikle evet cevabına yakın bir orana görüştikleri, erkeklerin ise 3,08 ortalama ile sıklıkla evet sınırında kaldıkları görülmüştür. Kadınlar iş dışında iş arkadaşları ile daha fazla görüşüp zaman geçirdikleri oransal olarak tespit edilmiştir.

Tablo 6 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında Başkılığa Tolerans:

Group Statistics					
BAŞKILIĞA TOLERANS	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviat	Sig. (2-tailed)
Farklı kültürlerden gelenlerin yaşadığınız yeri zenginleştirdiğini düşünüyor musunuz?	Kadın	32	3	0,842	0,071
	Erkek	49	3,347	0,83	0,073
Farklı yaşam biçimleri olan kişiler arasında yaşıyor olmak hoşunuza gidiyor mu?	Kadın	32	2,969	0,74	0,211
	Erkek	49	3,204	0,866	0,195

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Başkılığa tolerans konusunda iki grup arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 7 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında STK Üyeliği:

Group Statistics					
STK ÜYELİĞİ	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviat	Sig. (2-tailed)
Spor, el sanatları veya sosyal kulüp ve dernekler gibi herhangi yerel bir kulübün veya derneğin aktif üyesi misiniz?	Kadın	32	1,5938	0,9108	0,552
	Erkek	49	1,7347	1,1138	0,535
Herhangi yerel bir kulübün veya derneğin yönetim veya organizasyon komitesinde aktif üyesi misiniz?	Kadın	32	1,25	0,508	0,296
	Erkek	49	1,4286	0,866	0,246

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

STK üyeliği konusunda iki grup arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak ortalamalara bakıldığında STK üyelik konusunda iki grubunda kesinlikle hayır cevabına yakın cevap verdikleri görülmektedir. STK üyeliği konusunun üniversite öğretim elemanları arasında bile korkulan bir durumda olduğu söylenebilir.

Tablo 8 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında Güven İnsan:

Group Statistics					
GÜVEN İNSAN	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviat	Sig. (2-tailed)
Çoğu insanların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz?	Kadın	32	2,4063	0,837	0,829
	Erkek	49	2,449	0,8912	0,8274
Eğer birilerinin arabası evinizin önünde bozulursa, onu telefonla kullanmak için evinize davet eder misiniz?***	Kadın	32	1,9063	0,893	0,0483
	Erkek	49	2,3469	1,0114	0,0431
İçinde olduğunuz toplumu aileniz gibi güvenli hisseder misiniz?	Kadın	32	2,2813	0,8514	0,3546
	Erkek	49	2,4898	1,0631	0,3325

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

İnsana güven konusunda “Eğer birilerinin arabası evinizin önünde bozulursa, onu telefonu kullanmak için evinize davet eder misiniz?” sorusunda iki grup arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Erkeklerin 2,34 ortalama ile yardım etme konusunda sıklıkla hayıra yakın cevap verdikleri ortaya çıkarken, kadınların ise 1,90 ortalama ile yardım etme konusunda sıklıkla hayırın altında oldukları görülmektedir. Ortalamalara genel olarak bakıldığında her iki gurubunda insana güven konusunda sıklıkla hayır dedikleri görülmektedir.

Tablo 9 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında Güven Çevre:

Group Statistics					
	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviation	Sig. (2-tailed)
GÜVEN ÇEVRE					
Hava karardıktan sonra oturduğunuz mahallede yürürken kendinizi güvende hissediyor musunuz?	Kadın	32	2,969	0,7399	0,091
	Erkek	49	3,306	0,9399	0,076
Yaşadığınız mahalle, bölge güvenilir bir yer olarak bilinir mi?***	Kadın	32	1,906	0,893	0,048
	Erkek	49	2,347	1,0114	0,043

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Çevreye güven konusunda “Yaşadığınız mahalle, bölge güvenilir bir yer olarak bilir mi?” sorusunda iki grup arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Erkeklerin 2,34 ortalama ile çevreye güven konusunda sıklıkla hayıra yakın cevap verdikleri ortaya çıkarken, kadınların ise 1,90 ortalama ile çevreye güven konusunda sıklıkla hayırın altında oldukları görülmektedir. Ortalamalara genel olarak bakıldığında her iki gurubunda çevreye güven konusunda sıklıkla hayır dedikleri görülmektedir.

Tablo 10 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında Sosyal Konularda İnisiyatif Alma:

Group Statistics					
	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviation	Sig. (2-tailed)
SOSYAL KONULARDA İNİSİYATİF ALMA					
Herhangi bir önemli kararı vermek için bilgiye ihtiyacınız olduğunda, bilgiyi nereden bulacağınızı biliyor musunuz?	Kadın	32	3,6563	0,5453	0,527
	Erkek	49	3,5714	0,6124	0,5168
Herhangi bir komşunuzla köpek, siyasi nedenler veya ortak alanları kullanmak gibi konularda uyuşmazlığa düştüğünüzde, uzlaşmacı bir tavır ortaya koymaya istekli olur musunuz?	Kadın	32	3,1875	0,9651	0,7287
	Erkek	49	3,2653	0,9953	0,7272
Çalıştığımız ortamda, size sorulmasa veya söylenmese bile gerektiğinde yapılması gerekenler için inisiyatif alır mıydınız?	Kadın	32	3,2813	0,5811	0,3613
	Erkek	49	3,1224	0,8571	0,3235

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Sosyal Konularda İnisiyatif konusunda iki grup arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 11 : Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Bazında Sosyal Temsilcilik:

Group Statistics					
	Cinsiyetiniz	N	Mean	Std. Deviation	Sig. (2-tailed)
SOSYAL TEMSİLCİLİK					
Halka açık yerlerde diğer insanların bıraktığı çöpleri hiç topladınız mı?***	Kadın	32	3,0625	0,8776	0,053
	Erkek	49	2,6327	1,0144	0,04655
Geçtiğimiz hafta iş arkadaşınıza (veya hayatınızdaki herhangi bir kişiye) iş tanımınızda yer almayan (sizin sorumluluğunuzda olmayan) bir konuda yardım ettiniz mi?***		32	3,5938	0,6652	0,00085
	Kadın				
	Erkek	49	2,9388	0,9221	0,00039

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları

Sosyal Temsilcilik insanoğlunun var oluşundan bu yana bir arada yaşamaktan kaynaklı olarak önemli bir etken olarak karşımıza çıkmıştır. “Halka açık yerlerde diğer insanların bıraktığı çöpleri hiç topladınız mı?”, “Geçtiğimiz hafta iş arkadaşınıza (veya hayatınızdaki herhangi bir kişiye) iş tanımınızda yer almayan (sizin sorumluluğunuzda olmayan) bir konuda yardım ettiniz mi?” sorularında iki grup arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Kadınların 3,06 ortalama ile halka açık yerlerde çöpleri toplama ve 3,59 ortalama ile yardım etme konusunda erkeklere göre daha aktif oldukları görülmektedir. Bu durum bize yardımlaşma ve dayanışma konusunda kadınların erkeklere oranla daha fazla istekli olduklarını gösterebilir.

3- Sonuç ve Öneriler

Öğretim elemanların sosyal sermaye profillerinin yüksek olmadığını çalışmadan elde edilen sonuçlar göstermektedir. Hatta çıkan sonuçlar öğretim elemanlarının genel olarak sosyal sermaye profillerinin çok düşük olduğunu göstermektedir. STK üyeliği konusunda çıkan sonuçlar ve öğretim elemanlarının sosyalliğinin düşük olması, üniversite öğrencilerinde de sosyalliğin düşük olmasında etkili olacaktır.

Öğretim elemanlarının yerel komiteye katılım konusunda isteksiz oldukları ve sosyal anlamda komşuluk ilişkilerinin zayıf olduğu ortadadır. Kadın öğretim elemanlarının aidiyet konusunda erkek öğretim elemanlarına göre daha fazla sosyal oldukları verilerden ortaya çıkmaktadır. Kadın öğretim elemanlarının sosyal temsilcilik konusunda erkek öğretim elemanlarına göre daha iyi oldukları verilerden ortaya çıkmaktadır.

Aydınlanma yolunda topluma ışık tutması gereken üniversitelerdeki öğretim elemanlarının sosyal olarak toplum içinde yer almaları toplum üzerindeki etkinliklerini arttıracaktır.

*Akademisyenlerin yerel olarak buldukları ve yaşadıkları ortamlarda sosyal etkinliklere katılarak, yaşadıkları ortamların geleceği hakkında karar mekanizmalarında olmaları önemlidir.

*Komşuluk ilişkilerinde ön plana çıkarak komşularına sosyal ve ekonomik yardımlaşma konusunda önderlik etmeleri önemlidir.

*Toplumda bir yere aidiyet önemlidir. Ait olarak hissettiğimiz kurumu sahiplenir korur ve kollarız. Kurumdaki çalışanlarla ilişkilerimiz ve güven ortamımız kurumun gelişimine etki sağlar ve topluma hizmetini artırır.

*İnsanı insan olarak görmek ve başkılığa tolerans göstermek önemlidir. Yalnızca karşıt yaratarak var olunan ortamlarda huzur olmayacağı gibi, karşıtın yok olması kurumunda yok olmasını getirebilir.

*Toplum eğitiminin en üst kısmında yer alan akademisyenlerin STK üyeliği konusunda hassas olmaları, bu kuruluşların yönetiminde ve çalışmalarında aktif olarak yer almaları sosyalleşme konusunda büyük bir adım olacaktır.

*İnsanın insana güven sorunun olmaması yaşadığımız yerin ve toplumun güzelleşmesinin önünü açacaktır.

*Yaşadığımız çevrede etkili olabilmek için çevre konusunda emek harcamak gerekir. Etkin olunan bir çevre yaşamak istediğimiz ve hayal ettiğimiz çevredir.

*Sosyal konularda daha çok inisiyatif alınmalıdır. Daha çok etkilik ve inisiyatif daha fazla insanın eğitimi ve topluma kazandırılması demektir.

*Sosyal insanın halka örnek olma ve ilişkilerinde örnek yaratma sorumluluğu vardır. Akademisyenlerde bu sorumluluk diğer insanlara göre kat kat fazla olmalıdır.

Akademisyenler üzerinde yapılan araştırmada ele alınan sosyal sermaye kavramının ana unsuru insan olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsan ilişkilerinde en fazla önem verilen durum güven unsurudur. İkili ilişkilerde ve toplumda güven unsuru yok olmaya başlamışsa sosyalleşmenin beklenmesi hayal olarak kalır.

Günümüz toplumunda şiddetin gün geçtikçe arttığı ve insanların birbirine tahammül sınırının gün geçtikçe azaldığı bir ortamda yaşamaktayız. Elektronik uyuşturucuların(Cep telefonu- Bilgisayar-TV) çatışma, korku ve kaygıyı sürekli körüklediği bir ortamda çocuklarımızdan ödünç aldığımız dünyayı güzellikler içinde çocuklara teslim edebilmemiz için tek hatırlamamız gereken şey **İNSAN** olduğumuzdur. Yunus Emre'nin sözü insanlığın kurtuluşu için ilk adım olabilir. **"Yaratılanı severim, Yaratandan ötürü"...**

KAYNAKLAR

- Altay, A. (2007). Bir kamu malı olarak sosyal sermaye ve yoksulluk ilişkisi. *Ege Akademik Bakış*, 7(1), 337-362.
- Ardahan, F. (2012). Sosyal sermaye ölçeği geçerlilik güvenilirlik çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 773-789.
- Ardahan, F. (2013). Komşuluk, farklılığa hoşgörü ve yaşam doyumu arasındaki ilişki, ilişkisini güçlendirilmesinde rekreatif etkinliklerin önemi. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1078-1090.
- Ardahan, F. & Ezici, M. N. (2014). İlköğretim ikinci kademe öğrencileri sosyal sermaye ölçeği adaptasyon çalışması. *Sakarya University Journal of Education*, 4(3), 6-17.
- Balkanlıoğlu, M. A., Irmak, F. (2014). Bir sosyal sermaye türü olarak Türkiye'deki Alevi sosyal örgütleri ve faaliyetlerinin incelenmesi. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 70, 139-159.
- Betil, İ. (2010). Sivil toplum, sosyal sermaye, sosyal girişimcilik. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 5(1), 21-25.
- Bilgin, N., Kaynak, R. (2008). Sosyal sermaye faktörlerinin iş başarısına etkisi: Üniversite çalışanları üzerine ampirik bir çalışma. *C. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1), 29-38.
- Duman, B. & Alacahan, O. (2011). Etniklik ve sosyal kaynaşma ilişkisi: Adana örneği. *C. Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 12(1), 223-236.
- Ekinci, K. & Karakuş, M. (2011). Okul müdürlerinin sosyal sermaye liderliği davranışlarının öğretmenler arasındaki sosyal sermaye düzeyine etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(4), 527-553.
- Ekşi Uğuz, H., Örselli, E., Sipahi, E. B. (2011). Sosyal sermayenin ölçümü Türkiye deneyimi. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 6(1), 8-40.
- Eryiğit Günler, O. (2014). Sosyal sermaye, sağlık ve hastalık. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(26), 107-113.
- Göksel, A., Aydınlatan, B., Bingöl, D. (2014). Örgütlerde bilgi paylaşımı davranışı: Sosyal sermaye boyutundan bir bakış. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(4), 87-109.
- İnal Çekiç, H. (2012). Türkiye'de sosyal sermaye ve sivil toplumun bölgesel yapısı. *Megaron*, 7(3), 181-190.
- Karagül, M., Masca, M. (2005). Sosyal sermaye üzerine bir inceleme. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Bahar(2005), 37-52.
- Koç, A., Ata, Y. (2012). Sosyal sermaye ve ekonomik büyüme ilişkisi: AB ülkeleri ve Türkiye üzerine ampirik bir inceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 199-218.

- Özdemir, A. A. (2008). Sosyal ağ bakış açısıyla sosyal sermaye ve bilgi yaratma ilişkisi: Akademisyenler üzerine yapılan bir alan araştırması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 81-102.
- Özdikmenli-Demir, G. (2010). Üniversite öğrencilerinde kimlik gelişimi: Kimlik statülerinin sosyal sermaye ve kimlik sermayesi ile olan ilişkisi. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 34(2), 1-10.
- Özsağır, A. (2007). Ekonomide güven faktörü. *Elektronik sosyal bilimler dergisi*, 6(20), 46-62.
- Töremen, F. (2002). Okullarda sosyal sermaye: Kavramsal bir çözümleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Sayı:32, 556-573.
- Turgut, E., Begenirbaş, M. (2014). İlişkisel sosyal sermayenin yenilikçi davranışa etkisinde örtülü bilgi paylaşımı davranışının aracılık rolü. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(1), 146-160.
- Yetim, N. (2002). Sosyal sermaye olarak kadın girişimciler: Mersin örneği. *Ege Akademik Bakış*, 2(2), 79-92.
- Yıldız, Z., Topuz, H. (2011). Sosyal sermaye ve ekonomik kalkınma ilişkisi açısından Türkiye üzerine bir değerlendirme. *Sosyal Siyaset Konferansları*, 61(2), 201-226.